Redacţiunea, Administraţiunea,
şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg, în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 117. Braşov, Mercurĭ, 29 Maiŭ (10 Iunie) 1896.

Totul pentru paradă.

Nu scim, cum sĕ ne esplicăm împrejurarea, că în discursurile festive rostite ierĭ cu ocasiunea serbărei jubileului încoronărei la Budapesta, s'a făcut amintire şi de naţionalităţĭ.

Cum şi de unde atâta „graţiă", nu scim. Cu 6—7 săptĕmânĭ înainte de asta, când s'a arangiat marele tămbălău al deschiderei esposiţiei „milenare", naţionalităţĭ nu esistau pe globul unguresc ca 'n palmă; cel puţin în discursurile festive rostite cu acea ocasiune nu scim sĕ se fi făcut amintire de ele nicĭ printr'un cuvênt.

Póte însĕ, că esperienţele câştigate în acest scurt interval sĕ fi contribuit a îndupleca pe hegemonii noştri de a-şĭ aduce aminte, că totuşĭ mai esistă în ţĕrile stăpânite de ei şi alte popóre, afară de seminţia arpadiană. In alocuţiunea, ce 'i s'a adresat ierĭ monarchului din partea ambelor camere, prin rostul lui Desider Szilagyi, preşedintele camerei deputaţilor, acesta avŭ „generositatea", de-a face prin câteva cuvinte amintire şi de naţionalităţĭ. Vedĭ bine, acésta a făcut'o el în legătură cu idea unui stat naţional maghiar şi cu scopul vĕdit, de-a mai arunca puţin nisip în ochii lumei din afară, dér totuşĭ e caracteristic, că cel puţin află de lipsă a încerca sĕ mai ascundă miseriile dinaintea streinătăţii, pe când la serbările deschiderei esposiţiei nu s'a făcut nicĭ atât.

„Esperienţa de seculĭ" — ḑise Szilagyi în discursul sĕu de ierĭ — „dovedesce, că pe acest pământ numai un stat puternic şi unitar este în stare de a corĕspunde problemelor sale. Statul şi unitatea naţiunei politice este puterea susţitóre. Nicĭ acestea, nicĭ patriotismul nu pretind nimicirea deosebitelor naţionalităţĭ aflătóre în Ungaria; ceea ce se pretinde dela ele este, ca sĕ fiă cu credinţă faţă cu statul maghiar; tendinţa fiă-căruia sĕ rĕmână între graniţele ţerei şi fiă-care sĕ-şĭ consacre partea cea mai nobilă a muncei şi a sentimentelor sale pentru scopurile şi interesele ţĕrii."

Acestea sunt cuvintele lui Szilagyi adresate către monarch cu privire la naţionalităţĭ. Mai ḑise totodată: „Tocmai precum unitatea politică a naţiunei maghiare, aşa şi egalitatea pe terenul drepturilor individuale şi politice, fără deosebire de rassă şi religiune, şi împărtăşirea în mĕsură egală şi dréptă la protecţia statului şi la binefacerile îngrejirei de stat, este neviolabilă".

Cetind enunciarea acestor principii, orĭ-ce om, care cunósce cât de puţin stările dela noi, va trebui sĕ afle, că aicĭ e vorba curat numai de-o încercare, de-a seduce opiniunea lumei streine, ca şi cum acésta n'ar fi avut destule ocasiunĭ de-a vedé şi a se convinge, că principiile de echitate şi dreptate, enunciate aci faţă de naţionalităţĭ, sunt frase de mult tocite şi fără nicĭ o valóre reală.

Puternicele manifestaţii de nemulţămire în contra Maghiarilor, ce le-am vĕḑut chiar şi numai în decursul faimóselor serbărĭ milenare, atât din partea popórelor nemaghiare stăpânite de ei, cât şi din partea cetăţenilor altor state marĭ europene şi mai ales a statelor vecine, sunt mult mai elocuente, decât sĕ se pótă admite, că prin nisce vorbe góle ar mai fi posibil de-a converti opiniunea, ce lumea dinafară a început sĕ şi-o formeze despre stările dela noi.

In rĕspunsul dat la alocuţiunea lui Szilagyi, monarchul, făcênd alusiune la cuvintele privitóre la naţionalităţĭ, ḑise: „Din istoriă sĕ tragem învĕţătura folositóre, că ţéra acésta numai atuncĭ a fost puternică şi înfloritóre, când fiiĭ sĕi, alipindu-se cu credinţă la domnitorul şi legea lor, au trăit unii cu alţii în concordiă frăţéscă. Dinpotrivă însĕ, ea a fost încungiurată de pericule, când neînţelegerĭ interióre au făcut sĕ amorţéscă puterea ei de viéţă".

Un mare adevĕr se cuprinde în aceste cuvinte ale monarchului, dér nu se găsesc la Budapesta astăḑĭ inimĭ, carĭ sĕ le înţelégă, nicĭ urechĭ carĭ sĕ le audă.

Totul s'a făcut pentru paradă.

Organ german contra Maghiarilor.

Am amintit în numĕrul nostru de ierĭ, că în pressa din străinătate amică naţionalităţilor, s'a pornit o luptă legitimă contra mileniului unguresc.

Lupta acésta a luat proporţiunĭ îngrijitóre pentru Ungurĭ şi în pressa din Elveţia, mai ales în organul german „Neue Züricher Zeitung", care în numĕrul sĕu dela 8 Maiŭ publicase un articol, în care vorbind despre serbările milenare a accentuat, că egoismul Maghiarilor va cresce acuma şi mai mult şi va avé drept urmare, că drepturile naţiunilor nemaghiare din Transilvania şi Ungaria vor fi şi mai puţin respectate în viitor. Cestiunea naţionalităţilor, ḑice numita fóiă, este o rană vechiă în istoria şi desvoltarea Ungariei şi ea îşi aruncă umbra asupra serbărilor milenare. Maghiarismul nu însémnă întrégă Ungaria, care nicĭdecum nu este un stat unitar maghiar şi care numai aşa ar puté prospera, décă Maghiarii ar fi dreptĭ faţă cu celelalte naţionalităţĭ. Se póte, că Maghiarilor le va succede a asimila pe toţĭ Jidanii şi pe-o parte dintre Germanĭ, dér faţă cu Românii şi Sêrbii numeroşĭ şi tarĭ, le vor seca puterile. Ar fi decĭ fórte de dorit, ca Maghiarii de bună voiă s'apuce pe-o cale adevĕrată, înainte de ce i-ar sili un mare conflict sĕ dea locul cuvenit celorlalte naţionalităţĭ.

Articulul lui „Neue Züricher Zeitung" a produs mare consternare în pressa ungurésca, care se plânge, că atacurile Românilor îndreptate în străinătate „contra statului ungar", nu sunt paralisate de loc din parte maghiară.

In urma acésta preşedintele reuniunei studenţilor maghiarĭ din Zürich s'a îndreptat către contele Albert Apponyi cu rugarea, sĕ le dea unele puncte de mâncare pe basa căror ei se încépă lupta „de apĕrare". Falnicul grof unguresc li-a şi trimis după câte-va ḑile un articul scris în limba germană, în care vorbind despre cestiunea naţionalităţilor şi în deosebĭ despre Germanĭ, se încércă a combate adevĕrurile cuprinse în scrisele fóiei germane. Articulul lui Apponyi a fost publicat în „N. Züricher Zeitung" dela 23 Maiŭ.

La articulul lui Apponyi rĕspunde acum, tot în aceeaşĭ fóie, un profesor dela universitatea din Zürich, începênd o seriă de articulĭ. Étă ce scrie profesorul elveţian în primul articul dela 1 Iunie sub titlul *„Asuprirea Românilor prin Maghiarĭ"*:

După cum se scie, Ungaria nu oferă nicĭ o unitate naţională séu de limbă. Pentru privitorul obiectiv ea se împarte într'un teritor maghiar, altul român şi al treilea slav; pe cel dintâiŭ se vin — conform statisticei oficióse de sigur nu nefavorabilă pentru Maghiarĭ — 77,6% Ungurĭ, şi 23,4 de Nemaghiarĭ; teritorul român cuprinde 74% Nemaghiarĭ, şi tot atâtea teritorul slav.

In mânia tuturor acestor fapte evidente, terţialităţii celei mai neastimpĕrate, ér de când s'a alăturat la ea Jidanii, celei mai neruşinate a poporaţiunei Ungariei — i-a succes, de a-şĭ însuşi puterea asupra întregei ţĕrĭ, de-a asupri pe naţionalităţĭ „ca naţiune", şi mulţămită slăbiciunei dinastiei, de-a face încercare nu fără prospecte

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Schiţe generale
din cultura şi educaţiunea Romanilor.

(Urmare.)

Artele însĕ şi sciinţele la Romanĭ nu s'au bucurat de un avênt şi de o desvoltare aşa de puternică, ca la Grecĭ. Deşi unii séu alţĭ genii ai Romei creară într'un respect séu altul cap de-opere mĕreţe, peste tot însĕ nu putură rivalisa cu Atena, şi pe când de o parte sciinţele naturale la Romanĭ erau mai de tot dispreţuite, pe atuncĭ chiar şi pe câmpul filosofiei încă aveau de model şi basă capetele neesauriabile ale marilor filosofĭ elinĭ.

Mai tare s'au cultivat, ca tóte acestea la Romanĭ, istoriografia, poesia şi oratoria. Un Tit Liviu, Horaţiu, Virgiliu, Cicero, Salustiu vor rĕmâné tot-déuna neuitaţĭ pentru omenime; dér orĭ cât de tare se vede spiritul literaturei şi culturei grecescĭ în opurile Romanilor, una — în care Romanii nu au fost nicĭ ajunşĭ, nicĭ întrecuţĭ de nicĭ un popor, şi urmele căreia şi astăḑĭ sĕ observă în staturile culte — este precum amintisem *sciinţa juridică şi de stat.* Aci sĕ manifestéză în tótă splendórea şi intensitatea sa geniul creator roman. Dreptul şi ideia de stat sunt productul cel mai genial şi mai mĕreţ al Romei, carĭ fură cultivate şi sistemisate de admirabilul geniu al lui Sulpiciu Ruf şi învĕţăceii sĕi, éră pe timpul Cesarilor juristii romanĭ sĕ nisuiau a da principiilor juridice şi un colorit teoretic, esplicând acésta sciinţă de pe catedra profesorală.

Ce sĕ ḑicem despre perfecţiunea limbei latine? Acésta nu se póte mai bine şi corĕspunḑĕtor caracterisa, decât décă vom ḑice, că limba latină este *curata logică.* Limba latină prin puterea, demnitatea, maiestatea, caracterul sĕu vigoros şi claritatea conceptelor sale, este limba cea mai classică pentru prosă şi oratorie, — este însa-şĭ logica.

*

Precum alte instituţiunĭ ale Romanilor, aşa şi religiunea a avut de scop susţinerea ordinei interne şi esterne, bunăstarea şi înflorirea statului şi imperiului roman. Religiunea la Romanĭ era privită de unul dintre cele mai eficace şi corĕspunḑĕtóre mijlóce pentru progresul civilisaţiunei. Mult îndĕrĕpt în viaţa Romei aflăm urme de religiune, aşa d. es., când Romul si Rem emulau între sine pentru demnitatea de rege, ei cerură sucursul ḑeilor, ca se judece asupra cestiunei; însĕ Numa Pompiliu a fost acela, care a dat religiunei o formă mai precisă, mai definită. Precum Romul a fost întemeiătorul practic, aşa Numa Pompiliu prin sistemarea vieţii religióse cetăţenescĭ şi familiare — a fost întemeiătorul teoretic al Romei. El a transformat sabia în secere, şi prin întroducerea şi conlucrarea la lăţirea agriculturei, domolì mult sângele rĕsboinic al supuşilor sĕi. Scopul legislaţiunei sale nu a fost altul, decât viaţa familiară fericită, instituirea serbărilor şi festivităţilor sacre, asecurarea vieţii şi posesiunei, lucrarea blândă şi pacĭnică atât a singuraticelor familii, cât şi a Urbei întregĭ. Tóte acestea atât de mult i-a succes a le realisa, încât Dionisiu de Halicarnas ḑice, că în Roma mai multă ordine şi dreptate a domnit pe acel timp, decât în cel mai bine organisat stat. Acestea tóte s'au ajuns la Romanĭ prin aplicarea practică a religiunei.

Se află în cultul Romanilor şi idei şi ceremonii de ale Grecilor, acestea dér se strecurară parte prin religiunea filosofică a orientului, parte prin contactul, în care veniră mai târḑiu ambele popórĕ. Religiunea Romei involve în sine ideia inteligenţii practice şi a realismului, prin ce i-a dat espresiune mai viuă materialismului, sub care atât de tare geme lumea de astăḑĭ. De aicĭ acea aparinţă, că Romanii pricepuţĭ în întrebuinţarea materialului şi tesaurilor răpiţĭ, dela strĕinĭ, toţĭ ḑeii popórelor cucerite îĭ transportau în Roma şi îĭ supuneau lui Jupiter, în care omnipotenţa, bunăstarea şi unitatea religiósă a raporturilor şi scopurilor temporalĭ erau personificate ca în supremul Ḑeu apĕrător al Romei şi al statului; éră singuraticelor scopurĭ pur lumescĭ corespondeau şi serveau singuraticĭ ḑei, pre carĭ Romanii erau de părere, că-'i pot întrebuinţa ca mijloc între realisarea scopurilor sale domestice şi de stat. Aşa déră raportul Romanilor cu ḑeii lor nu a avut de scop perfecţiunea idealistică ca la Grecĭ, ci acela a ţintit mai

a desnaționalisa pe Românĭ, Slavĭ și Germanĭ.

Când se vedea apropiându-se bătaia dela 1866, împĕratului Francisc Iosif — care plecă contra Prușilor și Italienilor — ĭi era în interes de-a nu avé în spate o Ungariă revoluționară. El puse deci totul în joc pentru de-a mulțumi maghiarismul kossuthist. Anectarea marelui principat al Transilvaniei la Ungaria a fost una dintre concesiunile, pe carĭ casa domnitóre le-a făcut unei terțialităţĭ din poporațiune, în defavorul Românilor și Sașilor, prin articulul uniunei dela Clușiu din 1865.

De aicĭ se începe procesul de maghiarisare al Ungariei cu vehemență nespusă, desfășurată din partea minorităţii, care după-ce observă că cercurile conducĕtóre din Viena nu vrĕu sĕ se strice cu ea, și că ea este și va fi necesară: vede dintr'odată, că majoritatea ii este pusă la disposiţiă.

Neputința cabinetului vienes, de a păși contra aroganței Maghiarilor și de-a ajuta în dreptul lor pe celelalte popóre ale Ungariei — este ilustrată în mod monumental prin așa numita lege despre „egala îndreptățire a naționalităților“ dela 1868. Ea începe cu următórea argumentare subtilă: „După-ce toțĭ cetățenii Ungariei, conform principiilor constituțiunei, chiar și în înțeles politic forméză *o națiune:* națiunea indisolubilă unitară ungară, al căruĭ membru este fiă-care cetățén al patriei de orĭ-ce *naționalitate*“; prin acéstă se esplică, că tóte drepturile, ca națiune, pe carĭ le-a posedat mai înainte Ardélul, cad dinaintea singurelor drepturĭ de națiune ale Maghiarilor. In urma acésta nu mai póte fi vorbă despre *„egala îndreptățire* a naționalităților“, ci numai despre aceea, întru cât ceilalțĭ cetățenĭ ai Ungariei, carĭ nu vorbesc unguresce, sunt apărațĭ contra acestei limbĭ de stat.

(Va urma).

Intrunirea Conservatorilor în Bucuresci.

După-cum am arătat și ierĭ, partidul conservator din România a ținut Dumineca în sala *„Dacia“* din Bucuresci o mare întrunire pentru a protesta împotriva procederei guvernului în afacerea Metropolitului-Primat, procedere, care a sguduit adânc pacea în biserică și a pus în supremă agitațiă întrégă populațiunea țĕrii.

Adunarea a deschis'o d-l Lascar *Catargiu*, după care imediat a luat cuvĕntul d-l M. *Cornea*, arĕtând la ce miserii este espusă biserica și téra prin atitudinea pătimașă a guvernului, care n'are nicĭ cap, nicĭ inimă. Apoi sfirșĭ dicĕnd: Astădĭ nu ne mai rĕmâne decât crucea, regele și bărbăția nóstră.

G. Gr. *Cantacuzino* dice, că două mobile marĭ sunt, carĭ conduc și înalță popórele: *iubirea de neam și de Dumnedeu.* Guvernul de astădĭ a lovit în aceste două marĭ idealurĭ; a desbinat comitetul național de peste munțĭ și a făcut sĕ fiă la Ligă două comitete. Acum se încércă sĕ desființeze sentimentul religios în popor.

Ioan *Lahovari*: S'a pus în joc renumele nostru și ca națiune și ca comunitate creștină ortodoxă. Mibilul judecăţii aduse Metropolitului-Primat este ambițiunea și setea nemărginită de putere.

General *Manu:* Amintesce atentatele comise de guvern contra sentimentului național, a magistraturei și a armatei. Acum s'a comis un atac la credința nóstră, ale căruĭ urmărĭ triste se vor vedé mai târdiu. Rógă adunarea sĕ declare, că d. D. Sturdza a demeritat dela țéră.

Tache *Ionescu*: Arată cum d. Sturdza a fost până mai ierĭ la braț cu Metropolitul, a luat banĭ dela el, a iscălit o carte istorică alăturea cu el. Acum însĕ l'a acusat, fiind-că vré sĕ fiă stăpân și pe biserică. O singură instituțiune națională are adĭ țéra, e biserica strĕmoșéscă pângărită acum, ér credința sdruncinată pentru o generațiă. Sturdza n'a răpit țĕrii numai un Metropolit, dér a răpit și credința în patria română.

N. *Filipescu*: Partidul conservator trebue sĕ intre de astădĭ înainte în acțiune. In acéstă adunare sĕ declarăm cruciada începută, sĕ pornim cu toții lupta.

Vorbesc apoi d-nii C. *Disescu* și Lascar *Catargiu*, care între altele dise:

„Eu, care de 50 de anĭ sunt în trebile publice, care am vĕdut zidirea României de astădĭ, și am pus în temeliile ei și munca mea, am avut nenorocirea sĕ vĕd cu ochii cum s'a ridicat cu jandarmii din palatul Metropoliei șeful Bisericei, neiudecat, și a căruĭ sentință de condamnare n'a fost întărită de capul Statului. Sunt 30 de anĭ de când, ca Locotenent Domnesc, m'am aflat în fața unui Metropolit, care, în vestminte archieresci, se pusese în fruntea rĕsvrătirei de uliță pentru a dărîma Unirea. Am sciut sĕ scap țéra, fără sĕ înscenez simulacre de judecare; am păzit cinstea Bisericei; am scutit evlavia ómenilor și am sfătuit pe Regele Carol, atuncea Domn, sĕ facă act de milostivire iertându-l, pentru a nu sĕmĕna ura și rĕsbunarea în țéră.... Astădĭ însĕ, guvernul a îngenunchiat Statul înaintea Sinodului, a dispus de puterea esecutivă fără voia Capului ei, în dispreţul Constituției, și Coróna a fost despoiată de una din prerogativele ei. Față cu o așa purtare a guvernului, care este o amenințare pentru toțĭ, décă Metropolitul a putut sĕ fiă tratat astfel, nimenĭ nu mai este în siguranță, eu cred, că și atitudinea Țĕrei trebue sĕ se schimbe. Noi ne-am retras dela guvern, ca sĕ lăsăm liberalilor putința de a lucra și ei pentru binele patriei comune; și de când ne-am retras nu le-am pus nicĭ o piedecă, chiar atuncĭ, când au desorganisat armata și au suprimat neatîrnarea magistraturei. Nu ne-am retras însĕ dela guvern, ca sĕ vedem desființându-se munca a două generațiunĭ, muncă, din care s'a plămădit Regatul României. De aceea, de astădĭ înainte suntem siliți *sĕ luptăm pentru rĕsturnarea acestui guvern,* care, décă ar mai dăinui la cârma Statului, ar fi o primejdie pentru liniștea, siguranța și demnitatea Țĕrei.

S'a primit apoi următórea moțiune:

„Cetățenii Capitalei, întrunițĭ în diua de 26 Maiŭ 1896, în sala Dacia, sub președinția d-lui Lascar Catargiu, fața de purtarea guvernului în cestiunea judecărei Metropolitului-Primat, purtare, prin care s'a înjosit Biserica, s'au nesocotit drepturile elementare ale fiă-căruia și s'a violat Constituția și principiile pe carĭ se razimă Statul român; hotăresc:

„Să sprijine partidul conservator în tóte acțiunile, ce șefii partidului vor crede nimerit a întreprinde pentru a dobândi *retragerea guvernului d-lui Sturdsa,* care primejduesce liniștea, siguranța și demnitatea Țĕrei“.

Cu lungĭ și furtunóse aplause e primită acéstă moțiune. Se aud strigăte de Ura! bravo! la luptă!

*

Studenții universitarĭ au lansat următorul apel:

Colegĭ! In fața călcărilor aduse Constituției țĕrei, în fața nesocotirei legilor, ce garantéză siguranța și libertatea cetățenilor statului nostru; și mai presus de tóte în fața lovirei sdrobitóre, ce se dă religiunei nóstre creștine ortodoxe prin detronarea și alungarea I. P. S. S. Metropolitului-Primat Ghenadie Petrescu, Nouĕ, Studențime Universitară, ne-a venit rêndul a protesta energic contra loviturilor date în tot ce e mai sacru neamului românesc.

De aceea vĕ rugăm cu insistență a Vĕ întruni în numĕr cât de mare Marțĭ 28 Maiŭ a. c. óra 8 și jumĕtate séra în sala Dacia, pentru a ne face o datoriă sfântă către Biserica creștină, consecuențĭ promisiunei date părinților noștri de a păstra limba și religiunea țĕrei.

*

Intrunirĭ de felul acesta se fac în tóte părțile țĕrii.

„Epoca“ spune, că póte în Dumineca viitóre se va organisa un peregrinagiu monstru al cetățenilor din capitală la mănăstirea Căldărușanĭ.

Un astfel de peregrinagiu voesc sĕ facă și Craiovenii — ér peste tot o mare mișcare și agitație domnesce și în poporul dela sate.

De ale mileniului.

Clușiu, 8 Iunie 1896.

Reuniunea damelor maghiare din Clușiu a arangiat ierĭ la promenadă petrecerĭ poporale, cu scop filantropic, la carĭ și din partea Românilor au participat mai mulțĭ inșĭ, nu dóră ca sĕ se delecteze în nisce necăliturĭ însceuate acolo, ci numai ca sĕ contribue și ei la scopul uman și moral.

De-acolo reîntorcêndu-se fiă-care la vetrile sale, o familiă română, domiciliată de 15 anĭ într'una din stradele principale ale Clușiului, s'a aședat la cină, cu nisce óspețĭ drăgălașĭ, încă și din România; și fiind timp frumos, masa nu s'a așternut în odaiă, ci în liber, sub pórtă, — un us vechiŭ!

Conversația la masă, de sine priceput, a fost *românéscă,* — limba maternă a societății, în care majoritatea o formau damele. Conversația de altmintrelea era cât se póte de liniștită, fără sgomot. Fiind însĕ în nemijlocita apropiere a stradei, vorba românéscă, atât de neplăcută publicului de aicĭ, a străbătut totușĭ prin pórtă și la stradă.

Și acésta a fost destul pentru ca tocmai când societatea era mai liniștită, deodată sĕ se pomenéscă cu **nisce bombardărĭ de pietri în pórtă**, ca nisce trăsnete, de cugetai, că atuncĭ a sosit marele Arpad cu civilisatorii sĕi, și șĭ-a început activitatea!

Stăpânul casei numai decât a și alergat la stradă, sĕ întimpine cu pâne și cu sare pe vitejii civilisatorĭ, dér domnialor s'au prefăcut în canfor!...

Bine sciut este, că atentatorii aceștia sunt numai drojdiile societăţii, dér cu atât mai trist, că politica d-lor Dr. Iosif Gall et consortes a suferit, ba chiar ajutat sĕ créscă córnele șovinismului, până la atâta, de rĕmân fără pĕreche în tótă Europa.

Tot ierĭ s'a distribuit provocare din partea magistratului, ca astădĭ, de bucuria mileniului, sĕ se lumineze și arboreze cu flamurĭ casele.

Dér aceste scene nu sunt de bucuriă, ci din contră, de întristare; prin urmare nu póte fi nicĭ o mirare, décă Românul bombardat fără causă nicĭ va lumina, nicĭ nu va arbora flamură pe casa sa, chiar de-ar sci, că nu numai ferestrile, dér tótă casa i-o vor dĕrîma, spre mai marea gloriă a mileniului!

Clușianul.

SCIRILE DILEI.

— 28 Maiŭ.

Nou proces de pressă. „Tribuna“ din Sibiiu anunță, că i-s'a intentat un nou proces de pressă. Incriminat este un articol întitulat „Biserica și școla“ în care se vorbesce contra mileniului și e ținut în termenĭ neofensivĭ pentru „nația milenară“. Hotărît, că e vorba și aicĭ de-o intimidare copilăréscă din partea organelor guvernului. „Tribuna“ de adĭ publică întreg articulul încriminat pentru a-se convinge orĭ și cine, de absoluta lipsă de motive reale pe basa cărora s'a pornit procesul.

—o—

8 Iunie în Budapesta. Alaltăerĭ s'a sĕvêrșit în Budapesta serbările, carĭ pun culmea mileniului unguresc. Au fost banderii, spectacole, vorbirĭ și multă lume adunată pentru a asista la splendórea desfășurată de milenarii micĭ și marĭ în memoria anului 1000 dela descălecarea hordelor lui Arpad în vechia Panoniă. O fóie guvernamentală din Clușiu spune, că s'a întêmplat și o nenorocire. Roibul unuĭ banderist spăriindu-se de mulțimea stégurilor a trântit pe stăpânul sĕu la pământ și c'o copită l'a lovit în inimă așa, că l'au ridicat mai mort.

—o—

Sașii contra preotului Dr. Theil. Deochiatul preot săsesc Dr. Rudolf Theil din Noul-săsesc, care și-a dus sĕptĕmânile trecute poporenii la esposiția milenară și i-a făcut de rîs și batjocură înaintea jidanilor din Budapesta, începe a fi atacat acuma chiar din partea soților sĕi de principii, adecă din partea Sașilor „negri“. Astfel în „Sieb. d. Tageblatt“ de ierĭ preotul săsesc O. Wittstock, din Cisnădia, adresându-se într'o scrisóre deschisă către redacțiunea numitului diar, spune că, deși mai multe comitete săsescĭ hotărîră, ca „Sașii ardelenĭ sĕ ia parte în mod demonstrativ la serbările milenare pentru-ca sĕ arate ce însémnă munca germană pentru Maghiarĭ“, totușĭ nicĭ-odată ele n'au fost înțelese cu procederea preotului Dr. R. Theil „care cu tot dreptul a provocat înverșunare și a fost condamnată“. In fine preotul Wittstock declină dela sine denunțarea preotului Theil, că și el (Wittstock) ar fi sprijinit și aprobat espedițiunea ridicolă și condamnabilă a Sașilor din Nou la Budapesta.

—o—

Necasurile Maghiarilor reformațĭ din Ardeal. Se scie, că în luna lui Aprilie erupse un conflict forte aprig între două fracțiunĭ de ale reformaților ardelenĭ, dintre carĭ una, în frunte cu episcopul reformat din Clușiu, Dominic Szasz, voiesce cu tot prețul sĕ disólve colegiul-Bethlen din Aiud, mai ales după-ce se înființase facultatea teologică reformată în Clușiu, ér cealaltă fracțiune, în frunte cu Banffy, Zeyk etc. voiesce sĕ susțină colegiul, din care ies cei mai încărnațĭ și turbațĭ Maghiar reformațĭ. E interesant, că fracțiunea cea din urmă se îndreptă acum cu un apel către toțĭ reformații din Ardeal, ca aceștia sĕ-o sprijinéscă în lupta lor. In apel se spune, între altele, cum s'a înființat colegiul din Aiud de către principele de odinióră al Ardealului, Gavril Bethlen, ce drepturĭ și prerogative are etc. și în fine, ca motiv principal pentru absoluta necesitate a esistenței colegiului, se amintesce în apel faptul, că „Colegiul reformat din Aiud își împlinesce misiunea într'una din părțile cele mai *espuse* ale țĕrei și mai *amenințate de curentele naționaliste*“. — Ii omóră frica de Românĭ.

—o—

„Vasalii Maghiarilor“. In fine grandomania și îngânfarea Maghiarilor totușĭ a fost săturată. Steagurile pretinselor țĕrĭ „vasale“ Ungariei de odinióră încă au fost înșirate în conductul festiv milenar, și adecă în următórea ordine: steagul Transilvaniei, dus de contele Andreiŭ Bethlen; al Bulgariei — conte Iosif Teleki; al Cumaniei — conte Zeno Csáky; al Lodomeriei — conte Emeric Szecheny; al Galiției — conte Mihail Eszterhazy; al Serbiei — conte Ștefan Keglevich; al Bosniei — conte Geza Andrássy; al Slavoniei — prinț Nicolau Palffy; al Croației — prinț Teodor Pejacevich; al Dalmației — conte Francisc Nadasdy; și steagul Ungariei dus de baronul Bela Vay. Dér sĕ fiă chiar și îndreptățită închinarea acestor steagurĭ, compatrioții noștri maghiarĭ totușĭ nu dovedesc alta decât, că se țin mândri și făloșĭ, că pot cânta: „Tata craiŭ, ér de mine vai!“

—o—

---

mult spre realismul prosaic și egoistic. Figurile vóie ale Helladei, carĭ representau sublimitatea ideilor eterne în deșert le vom căuta pe țermurii Tibrului, în sinul Romei. Deși relegiunea Romanilor apărea mai seriósă și mai aplecată spre a vechilor Egiptenĭ; deși mitologia lor este mai puțin desvoltată și mai simplă ca a Grecilor, dér încât stă în strînsă legătură cu scopurile și instituțiunile statului — este mai corespundătóre; și de aicĭ se esplică conservarea seculară a modului de cugetare, a patriotismului și altor virtuțĭ romane. In Roma dela început esista cea mai liberală toleranță religiósă, ba într'un anumit grad chiar indiferentism; și ce alta a putut fi causa, decât religiunea politică-practică? Acéstă religiune cu lățirea creștinismului începu a-șĭ perde din valórea și puterea sa tot mai mult, până când s'a stins de tot, ca una ce nu s'a putut înălța la credința într'un D-dĕu adevĕrat și prin urmare deja dela început conținea în sine simburile pericliunei și al distrucțiunei.

(Va urma.)

Miei nevinovaţĭ. Esposiţia milenară va avé sĕptĕmâna viitóre óspeţĭ rarĭ. Din comitatul Torontalului vor fi mânaţĭ la Budapesta 1000 de miei nevinovaţĭ, 800 de băeţĭ şi 200 de fet'ţe dintre Croaţĭ, Sêrbĭ, Slovacĭ, Românĭ, Bulgarĭ şi Nemţĭ. Ei vor fi duşĭ cu ghiotura de rătăciţii lor dascălĭ şi vor cânta acolo Himnusz-ul maghiar şi alte cântărĭ „patriotice“.

—o—

Sêrbĭ revoluţionarĭ în Turcia. In Uesküb, capitala vilajetului Kossovo din Turcia, se trediră locuitorii într'una din dimineţile ḑilelor trecute, că pe un pensionat susţinut de guvernul sêrbesc este arborat un steag cu inscripţia: „Rĕsculaţi-vĕ Slavilor, óra liberărei a bătut“. Poliţia turcéscă a fost incunoscinţată, că steagul s'a făcut la consulatul sêrbesc şi întrând ea în pensionat a deţinut pe mai mulţĭ profesorĭ şi învĕţătorĭ sêrbĭ. Afară de aceştia au fost deţinuţĭ şi o mulţime de fruntaşĭ sêrbĭ din Ueskūb.

—o—

Jules Simon greu bolnav. Din Paris se telegrafiéză, că renumitul bărbat de stat frances *Jules Simon* e bolnav de mórte. Se aştéptă în tot momentul catastrofa.

—o—

Mort din causa spirtului. George Voicu locuitor în Braşovul-vechiŭ a beut, din greşélă, două deci-litri de spirt, credênd, că e rachiŭ. Spirtul se aprinse în el şi nenorocitul om, după un chin de 3 ḑile, muri alăltăerĭ.

—o—

Oficerĭ francesĭ în armata turcéscă. Din Constantinopol se anunţă, că la un ordin espres al Sultanului, vor fi aplicaţĭ câţĭ-va oficerĭ francesĭ ca instructorĭ în armata turcéscă.

—o—

Pentru comercianţĭ. In biroul camerei comerciale din Braşov se află următórele escrierĭ de oferte: 1) Una a direcţiunei căilor ferate de stat ungare pentru liferare de oleu de rapiţă. Terminul înaintărei ofertelor este până la 3 Iulie c. 2) Alta a comandei corpului 12 de armată din Sibiiu pentru liferare de diferiţĭ articolĭ.

Pĕcatele Românilor bucovinenĭ.

De un timp încóce se ridică tot mai multe vocĭ, carĭ se tânguesc şi se plâng, că nepăsarea majorităţii Românilor bucovinenĭ faţă cu limba lor maternă şi instituţiunile lor culturale, şĭ-a ajuns culmea. Pe când strĕinii din Bucovina, şi mai ales Rutenii, se închégă mereu, se consolidéză şi îşĭ sporesc pretensiunile, pe atuncĭ mare parte din Românii bunovinenĭ séu nu fac absolut nimic, séu strică cu intenţiune operele naţionale române, şi oblesc prin acésta calea spre prăpastiă. Etă ce cetim în „*Gaz. Bucovinei*“ dela 7 c.:

Poporul ni-se rutenisézä şi-şĭ asvêrle însuşĭ limba în schimbul alteia, în schimbul unui preţ nevoiaş şi de batjocura lumii, ér *inteligenţa* nóstră, în familiă, ca şi afară de familiă, se germanisézä încă şi aḑĭ, alungând cu dispreţ limba românéscă din „salóne“, dintre fii şi din tóte locurile, ce ei i-se cuvin, şi conservând în locul ei limba germană.

Cine, dintre cei ce atenţĭ au fost bună-óră la actul de instalare a nouluí metropolit, n'a putut sĕ constate cu inima sfăşiată de amar acest adevĕr? Era o ḑi plăcută, căcĭ era ḑi de Maiŭ, serbarea instalării unui nou metropolit. Şi clopote şi sgomot chemau pe toţĭ de-a rêndul, Românĭ şi neromânĭ, la sfânta catedrală din centrul Bucovinei. Popor şi preoţime, oficianţĭ cu droaia, teribilă mulţime, îmbrăcaţĭ de sĕrbătóre grăbiau în şirurĭ dese spre lăcaşul Domnului, sĕ asiste la un rar act de serbare.

Şi sfinte Dómne! Acolo numai serbare românéscă, în biserică românéscă, nimenĭ n'a putut sĕ afle! Acolo toţĭ şi tóte — pardon esceptiunilor! — numai în străine limbĭ îşĭ schimbau gândirile şi din asta nu eşiau. Pe-afară, prin localurĭ, prin piaţă şi pe strade?! In timp ce unii asistau măcar cu trupul la misa dumneḑeéscă, vedeam întregĭ cete de preoţĭ, Românĭ născuţĭ şi dênşii, veniţĭ de pe la ţéră, cum circulau de-alungul străḑii şi se'ntreceau ostentativ în strĕine conversaţii!

Halal de noi! Splendid ne merge! Insĕ, óre pĕnă când? Căcĭ sunt oribile şi neiertate aceste pĕcate, carĭ la ceriu strigă după pedépsa meritată!

Tot în amintitul ḑiar cetim următórele:

De sĕptĕmânĭ întregĭ, în grădina din strada florilor, vestitul musicant şi cântăreţ român *Paraschiv* din Botoşanĭ, delectéză în tótă séra publicul cu piese şi cu cântărĭ românescĭ, ér *publicul românesc*, familii românescĭ se întrec acolo: în *despreţuirea limbei românescĭ*.

Pe când bĕtrânul cântăreţ român îşĭ încórdă fibrele gâtului şi corḑile viórei, pentru-ca în vibraţiune sĕ pună prin dulcĭ melodii românescĭ şi aerul grădinei şi inimile nóstre: publicul românesc din jur de mese, şi corul românesc al „Armoniei“, întrunit în pavilion la popice, într'una şi mereu *conversézä cu toţii numai în străine graiurĭ, ér de limba maicei lor habar nu ţin sĕ aibă!*

Bĕtrânul Paraschiv cântă, cântă, romănesce cântă, şi din graiu şi din viórä, dér totul e de géba. Pomii grădinei mai degrabă îi mişcă bĕtrânul cântăreţ prin dulcea melodie, dér corḑile inimilor române bucovinene — póte nicĭ-odată....

Inaugurarea monumentelor lui Kogălniceanu şi Alexandri.

Serbarea inaugurărei monumentelor nemuritorilor *Mihail Kogălniceanu* şi *Vasilie Alexandri* se va sevêrşĭ, după cum anunţasem şi mai ḑilele trecute, la 2 (14) c. în oraşul Băcău.

Bustul în bronz al lui Mihail Kogălniceanu a fost oferit oraşului de d-nii Urechia şi Hegel, ér bustul lui Vasilie Alexandri, sculptat de d-l Hegel, a fost făcut prin subscripţiune publică, prin stăruinţele unui comitet ad-hoc, compus din: preşedintele G. C. *Răileanu*; vice-preşedintele Stefan *Constandache*; casierul P. *Topliceanu*; şi membrii Scurei, C. V. Busduganu, D. Bâcu, L. Sachelary, D. Georgescu şi Pavlescu.

Aceste două monumente vor fi inaugurate după următorul program:

La óra 1 p. m. se va oficia o panachidă comemorativă a marilor bărbaţĭ în biserica catedrală de către P. S. S. Episcop la care vor fi presente următórele persóne; comitetul colectant, domnii donatorĭ, adjutantul M. S. Regelui, guvernul, autorităţile publice, rudele celebrilor bărbaţĭ, delegaţiunile Academiei, Ateneului, Teatrelor, Ligei, Universităţilor, profesorilor, studenţilor, pressei şi corpului didatic, şi în fine invitaţii particularĭ.

La óra 2, invitaţii vor pleca dela biserică în procesiune spre monumentul: lui V. Alexandri, şi apoi de acĭ la monumentul lui M. Kogălniceanu. De-a lungul stradelor dela biserică până la ambele locurĭ, unde s'au aşeḑat monumentele, vor fi înşiraţĭ pe trotoare elevii şcólelor publice şi private.

In jurul monumentelor vor fi aşeḑate delegaţiunile scólelor cu drapelele, detaşamentele corpurilor de armată din garnisónă cu drapelele regimentelor, şi un numĕr de eleve în costum naţional, avênd fiă-care câte un coşuleţ cu florĭ de aruncat la piciórele monumentelor, când se va da semnalul de deschidere.

O comisiune întocmită ad-hoc şi cunoscută prin un semn distinctiv, va primi şi va destina locul fiă-căruia invitat în incinta serbărei pe o estradă, ce se va fi întocmit anume. In incintă nu vor întra decât invitaţii, şi cei carĭ au loc în procesiune. Comitetul organisător, împreună cu d-l Prefect şi d-l Primar, vor primi rudele invitate, carĭ vor lua loc îndată lângă monument.

După-ce autorităţile şi invitaţii vor lua locurile lor, d-l *Preşedinte al comitetului* şi d-l *Olănescu*, membru Academiei, la monumentul lui Alexandri, şi d-l *Urechia* la al lui M. Kogălniceanu, vor rosti cuvêntul inaugural séu de predare a monumentului în primirea autorităţilor comunale şi a publicului. La monumentul convenit pentru acésta d-l Statuar *Hegel* va face sĕ caḑă vĕlul de pe momente, în sunetul imnului naţional. Fetele vor arunca florĭ asupra monumentului. Urméză apoi rĕspunsul d-lui primar de primirea busturilor.

In fine se va face defilarea şi depunerea corónelor în ordinea procesiunei, şi se vor ţiné discursurile, ce vor mai fi anunţate mai dinainte la Comitetul serbărei.

Corónele vor fi conservate la primărie şi vor servi la ornarea monumentelor la ḑile de serbărĭ naţionale în amintirea marilor bărbaţĭ.

Literatură.

O foiă pentru tinerime.

Modest şi fără sgomot apare din 10 Octomvre a. trecut în *Tĕrgu-Jiu* (România) un ḑiar numit „*Amicul Tinerimei*, foiă de cunoscinţe folositóre“. Redactor d-l *Iuliu Moisil*, directorul liceului de acolo. Abonamentul anual pentru Austro-Ungaria 9 coróne.

Scopul urmat de d-l redactor Moisil, care şĭ-a luat drept devisă pe frontespiciul ḑiarului sĕu: *Cultură morală, iubire de neam, sciinţă şi muncă*, este de tot laudabil şi merită sprijinul cel mai călduros din partea tinerimei şi a părinţilor, carĭ au elevĭ la şcóle. Materialul publicat în numerii apăruţĭ până acum este ales, variat şi fórte instructiv.

Ilustraţiunile de asemenea sunt bine alese şi bine esecutate, ceea ce dovedesce, că redacţiunea nu cruţă nici o jertfă materială în interesul ḑiarului. Din când în când aduce chiar şi poesii pe note.

Etă cuprinsul numerilor apăruţĭ până acuma: Nr. 1. Biografia lui V. Alexandri cu portret, de prof. A. Bârseanu; Cum trebue cetite cărţile? de prof. I. Popea; Roma vechiă, de I. Găvrilaş; Ce ne învéţă un fir de iérbă, din Ibis; Sistemul solar, de prof. Dr. P. Tanco; Ursul, după Brehm; Potcovarul, poveste de Andersen; Algebra.

Nr. 2—3: Andre-Marie Ampère, viéta şi descoperirile lui în studiul electricităţii. Din francesă, de prof. A. Bârsan; Tudor Vladimirescu şi opera sa, de M. Şăineanu; Roma vechiă (fine); Mâţa séu pisisa sĕlbatică (cu ilustraţiă); Piticii. Isis; La têrg. Din păţaniile unui cioban, de I. Panţu; Higiena; Pétra filosofală. Isis; Diverse; Algebră.

Nr. 4. Beniamin Franclin, cu portret; Ce este poesia. Influinţa ei morală şi însemnătatea ei în ḑilele nóstre, de M. Străjan; La têrg (continuare); Sfintele sĕrbătorĭ. Cu ilustraţiă; Tudor Vladimirescu. (Continuare); Cincĭ sĕptĕmânĭ în balon (roman) de I. Verne; Adunarea şi conservarea plantelor, de I. Moisil; Algebra.

Nr. 5: Iacob Moleschott, cu portret; Ce este poesia (continuare); La têrg (continuare); Tudor Vladimirescu (continuare); Zăpada şi miraculele ei; Şimpanseul (ilustrat); Cincĭ sĕptĕmânĭ în balon (continuare); Cacao; Higienă; Algebra.

Nr. 6: Sarcofagul lui Alexandru cel mare, cu ilustratii; Ce este poesia (contiunare); Tudor Vladimirescu (continuare); Eustahie, legendă (comunicată de Petra-Petrescu); Cărăbuşii prinderea şi conservarea lor, de I. Moisil; Alexandru cel mare; Higienă; Cincĭ sĕptămânĭ în balon (continuare); Furnica, de Mark Twain (trad. de prof. Petroşan); Rafael Sanzio. cu portret; O óră pe fundul mării; Algebra; Diverse.

Nr. 7; Nicolea Bălcescu, cu portret; de M. Strajan; Ce este poesia, (continuare) Ouĕle Paserilor cu (ilustraţiă); Eustahie, (continuare); Dunarea, de Aurel Mircea; Alexandru cel mare (continuare); Raḑele Röntgen; Cincĭ sĕptămânĭ în balon (continuare); Diverse:

Nr. 8: Sciinţa de Mohamed; Cel mai mare bine, parabolă mitică; Ce este poesia (continuare); Marea négră, de Aurel Mircea; Alexandru cel mare; Eustahie (continuare); Cincĭ sĕptămânĭ în balon, (cont.); Un cioban român la Roma; Amintirĭ din copilăriă, de Diaconescu P.; Ţĕranul prost şi ţĕranul cuminte, legendă, comunicată de Moşul; Algebra; Diverse; Jocul Şahului.

Pe lângă acestea, în fiă-care numĕr se publică pentru distragere şarade, probleme de gâcit şi alte lucrurĭ.

Atragem atenţiunea publicului român asupra acestei foi folositóre, pe care o recomandăm cu tótă căldura.

Brumărel.

SCIRĬ ULTIME.

Budapesta, 8 Iunie. Din incidentul ḑilei de aḑĭ, la voinţa prea înaltă, s'au făcut mai multe graţiărĭ a persónelor îngreunate cu pedepse de închisóre pentru diferite delicte. Fóia oficială publică actul prea înalt de graţiare, în urma căruia s'au pus pe picior liber 149 de delicuenţĭ.

Budapesta, 8 Iunie. Foile unguresci oposiţionale de aicĭ dau espresiune regretelor, că Majestatea Sa monarchul n'a luat parte la şedinţa festivă comună a celor două camere ţinută în noul parlament.

NECROLOG. **Ana Fărcaş n. Biro**, după un morb plin de suferinţe, provĕḑută cu s. sacramente, şĭ-a dat nobilul suflet în mânile Creatorului în 6 Iunie 1896 c. n. la 12 óre nóptea, în etate de 66 anĭ a vieţei, şi 44 anĭ a fericitei sale căsătorii.

Rĕmăşiţele pământescĭ s'au înmormêntat Lunĭ în 8 Iunie la 11 óre a. m. în cimiteriul gr. cat. din Sec, Opidul nou.

— **Parascheva Anton Purchĕria** născ. **Furnică**, soţia d-lui Anton Purchĕria din Braşov, a rĕposat erĭ diminéţă în anul al 67-lea al etăţii şi al 50-lea al căsĕtoriei. Imormêntarea se va face mâne, Mercurĭ, la 3 óre p. m. în cimiterul Bisericei S-lui Nicolae din Prund. O jălesce întristatul soţ cu numĕroşĭ fii, fiice şi alte rudenii. — Fiă le ţĕrêna uşórä!

DIVERSE.

Moda la curţile europene. „Gil Blas“ ne spune, că la curţile europene domnesc mode fórte diferite unele de altele. Numitul ḑiar publică în acéstă cestiune următórele date interesante: Princesa de Wales, care şi astă-ḑĭ numĕră între cele mai frumóse dame din Anglia, a adus în modă toaletele englese; cu deosebire sunt de a-i-se mulţămi ei hainele de colorĭ mai închise, provĕḑute cu gulere înalte. Regina Victoria încă şi acum îşĭ jelesce soţul, ea pórtă de regulă haine negre şi capişon alb de crêpe. Regina Margareta a Italiei îmbracă cu predilecţiă toalete albe, chiar şi atuncĭ când face escursiunĭ în munţĭ. Regina Spaniei şi regenta Olandiei se îmbracă fórte simplu, şi numai cu ocasiunea sĕrbătorilor mai marĭ se folosesc de toalete mai pompóse. Tinera Ţarină de asemenea e de regulă simplu îmbrăcată, la serate pórtă mai tot-déuna costum naţional, şi numai la sĕrbărĭ desvóltă o pompă estraordinară. La curtea ruséscă briléza, în ceea-ce privesce toaletele, marea ducésă Wladimir şi ducésa de Leuchtenberg, carĭ în fiă-care an călĕtoresc la Paris, pentru de aşĭ câştiga cunoscinţe despre modele cele mai nouĕ, mai bizare şi escentrice.

Osîndirea la mórte a unei naţiunĭ întregĭ. Inchisiţia spaniolă osândi la mórte în 16 Februarie 1568 pe toţĭ locuitorii Olandiei, cu escepţiunea numai a câtor-va persóne numite. Sentinţa remarcabilă a fost întărită cu ḑece ḑile mai târḑiu de către regele Filip II, care trimise pe ducele de Alba, ca sĕ omóre pe cele 3 milióne de Olandezĭ. Ducele a şi lăsat sĕ fiă omorîţĭ în primele trei lunĭ 1800 de ómenĭ, şi mai târḑiu aprópe 18.000, fără de-a calcula aci pe cei căḑuţĭ în lupte şi la asedierĭ.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 8 Iunie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.65
Renta de corónе ung. 4%	98.86
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.10
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.45
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.70
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.50
Imprum. ung. cu premii	151.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	139.—
Renta de hârtie austr.	101.40
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	122.70
Losurĭ din 860	144.30
Acții de ale Băncei austro-ungară.	968.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	389.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	355.90
Napoleondorĭ	9 53
Mărcĭ imperiale germane	58.75
London vista	120.—
Paris vista	47.65
Rente de corónе austr. 4%	101.45
Note italiene	44.52½

Cursul pieței Brașov.

Din 9 Iunie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.48	Vênd.	9.52
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Publicațiune de licitație.

Biserica română gr. or. cu hramul S-lui Nicolae din Brașov-Schei, și comuna bisericéscă română gr. or. din Brașov cetate, avênd de scop a vinde realitatea lor aflătóre în Brașov, suburbiul Blumĕna, a împărțit acea realitate în 16 parcele, după cum se póte vedé din planul aflător în cancelaria D-lui Advocat Nicolae Strĕvoiu. Din cele 16 parcele de astă-dată sĕ pun în licitație următórele 3 parcele:

1) parcela IV în estensiune de 1441.68 metri cadrațĭ dimpreună cu casa de grădinar; prețul de esclamare fiind 2400 fl.;

2) parcela V în estensiune de 1167.9 metri cadrațĭ cu prețul de esclamare 1800 fl.;

3) parcela VI în estensiune de 1348.5 metri cadrațĭ cu prețul de esclamare 2700 fl.

Licitația pentru vinderea celor trei parcele susnumite sĕ va ţiné în 1 Iulie 1896 la 9 óre în cancelaria D-lui Advocat Nicolae Strĕvoiu (Brașov cetate têrgul cailor Nr. 6) unde se va puté lua în vedere planul de parcelare și sĕ vor puté ceti și condițiunile de licitație.

Până în 30 Iuniu 1896 se pot face și oferte în scris provĕḑute cu vadiu de 10% a prețului de esclamare.

Ofertele în scris sunt a sĕ adresa D-lui Advocat Nicolae Strĕvoiu.

La dorința cumpĕrătorului jumĕtate din preț va puté sĕ rĕmână întabulat pe parcela cumpĕrată pre lângă plătirea unei dobênḑĭ de 6%.

Brașov, 25 Mai 1896 v.

992,1—3.

Nrul 7563—1896.

PUBLICAȚIUNE.

In revierul orășenesc **se arendéză** pe cale de oferte și licitațiune **pe durată 1896—1898**, următórele locurĭ de pășunit din pădure:

a) locul de pășunit numai pentru vite cornute 182 jugăre;

b) locul de pășunit pentru vite cornute și oi 1053 jugăre; la olaltă 1235 jugăre.

Reflectanții au de a-'șĭ ascerne ofertele timbrate, închise și provĕḑute cu un vadiu de 50 fl., până în 23 Iunie a. c., înainte de prânḑ la 11 ore la oficiul orășenesc forestieral. Pertractarea va avé loc în aceeașĭ ḑi la 11½ óre înainte de prânḑ.

Brașov, 4 Iunie 1896.

993,1—3 **Magistratul orășenesc.**

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

I. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după améḑĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul de pers.: 8 óre 15 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

I. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de améḑĭ
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéța.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 1 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul de pers.: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Anunciurĭ

(inserțiunĭ și reclame)

Suntŭ a se adresa subscriseĭ administrațiunĭ. In casul publicăriĭ unuĭ anunciu maĭ mult de odată se face scădĕmênt, **care cresce cu cât publicarea se face maĭ de multe-orĭ.**

Admi.istr. „Gazeta Trans".

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

ABONAMENTE

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI"

Prețulŭ abonamentuluĭ este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe treĭ lunĭ	3 fl. —
Pe șese lunĭ	6 fl. —
Pe unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe treĭ lunĭ	10 fr.
Pe șese lunĭ	20 fr.
Pe unŭ anŭ	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ	2 fl. —
Pe șese lunĭ	1 fl. —
Pe treĭ lunĭ	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe anŭ	8 francĭ.
Pe șese lunĭ	4 francĭ.
Pe treĭ lunĭ	2 francĭ.

Abonamentele se facŭ maĭ ușorŭ și maĭ repede prin **mandate poștale.**

Domniĭ, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazeteĭ Transilvanieĭ."

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.